

**Ctenosaura melanosterna (Honduras Zwarte Leguaan),
laatste bolwerk bedreigd.**

Sinds 2007 heeft het I.U.C.N. *Ctenosaura melanosterna*, Honduras Zwarte Leguaan, als Critical Endangered geclassificeerd. De I.S.G./I.U.C.N. is gelijk begonnen met het opzetten van beschermingsprogramma's. Door de instabiele politieke situatie in Honduras komt dat maar zeer moeizaam van de grond.

C. melanosterna leven op twee verschillende locaties in Honduras. De eerste locatie is op het vasteland van Honduras en wel in de Aguan Vallei. Met deze populatie gaat het zeer slecht. Vooral door de jacht en het verdwijnen van habitat loop het aantal dieren nog steeds sterk terug. Voor deze populatie komt hulp waarschijnlijk te laat.

De tweede populatie leeft op de Hogg Islands voor de kust van Honduras. De grootste populatie komt voor op het eiland Cayos Cochinos. Het gaat hier om een vrij stabiele populatie van ongeveer 268 dieren. Een voordeel is dat het eiland Cayos Cochinos een beschermde status heeft. Het eiland is onbewoond, alleen zijn er faciliteiten voor onderzoekers aanwezig. Het eiland is een ware oase voor dieren en vogels. Ook rondom het eiland is er een rijk maritiem leven aanwezig. Het is nog een van de laatste ongeschonden natuurgebied. Op het eiland vind je naast de *C. melanosterna* ook een natuurlijke hypomelanistische vorm van *Boa constrictor imperator*. Verder leggen vele zeeschildpadden op de stranden van het eiland eieren en vinden er vele vogels gelegenheid om te nestelen. Een paradijs voor de Caribische flora en fauna.

Boven dit prachtige gebied hangen nu figuurlijk gesproken donkere wolken. Sinds 2007 wordt er op dit eiland het programma l'Isola dei Famosi opgenomen. Een Italiaans programma wat te vergelijken is met de Nederlandse programma's "Expeditie Robinson en Schat van Oranje". Voor dit spel programma worden er Italiaanse beroemdheden voor weken op een strand achtergelaten en moeten zich daar zien te redden. Verder wordt er iedere week iemand naar huis gestuurd en aan het einde komt er een winnaar uit.

Zover geen problemen. Echter wie goed door het programma heen kijkt, moet zich toch realiseren dat het geheel wordt opgenomen op een naar het lijkt onbewoond tropisch eiland. Dit zou al bij de kritische kijker vragen moeten doen oproepen. Een onbewoond eiland in de tropen is vaak een belangrijk

natuurgebied. Op deze eilanden wordt de flora en fauna nog niet verstoord en kunnen planten en dieren daar rustig hun gang gaan, zonder door de mens te worden verstoord. De komst van een reality programma moet verstoring tot gevolg hebben. Zo is het ook, maar tot onze verbazing lijkt niemand zich dat te realiseren. Er is nog geen natuurbeweging of politieke partij opgestaan en actie gaanvoeren tegen deze vorm van natuurverstoring. Is het dan niet zo erg en kan zo'n eiland rustig een "stootje" hebben. Om daar een beeld van te scheppen zal ik u in het kort een opsomming geven van de gevolgen van het programma l'Isola dei Famosi voor het eiland Cayos Cochinos en haar bewoners.

Om op het eiland Cayos Cochinos het programma l'Isola dei Famosi te kunnen opnemen is aardig wat materieel nodig. Al het materieel wordt per vrachtschip aangevoerd. Dit is niet zomaar een vrachtschip, maar een soort van landingsvaartuig (zie foto's). De schepen komen zo over het rif naar het strand van het eiland, daarbij wordt het rif beschadigd door de kiel van de schepen. De schepen landen op het strand. Jammer genoeg is dit net het strand waar de vrouwtjes van *C. melanosterna* jaarlijks haar eieren legt. Tot nu toe komen deze schepen precies in de periode dat de eieren net zijn gelegd. Zwaar materieel, zoals vrachtwagens, zeecontainers, worden er uitgeladen. Met name de voertuigen zorgen voor een zware druk op het zand, met als gevolg dat eieren door de druk in het zand van het strand worden verpletterd.

Op het eiland is een grote studio in het woud uitgekapt (zie foto). Deze studio is volledig aan het oog onttrokken en niet zichtbaar vanaf zee of strand. Een stuk begroeiing van het eiland is zo verloren gegaan.

Op het eilandje voor de kust van Cayos Cochinos worden ook opnames gemaakt. Voor die opnames is het noodzakelijk dat er een stroomkabel vanaf Cayos Cochinos naar het eilandje gaat (zie foto). Deze kabel is niet gezekeerd en ligt vrij voor stroming in de zee. Het gevolg is dat een stuk rif vanaf Cayos Cochinos tot aan het eilandje over een meters breed gebied is weggevaagd.

Op het eilandje broeden tot 2007 veel zeevogels en leggen zeeschildpadden haar eieren. Na de komst van het programma l'Isola dei Famosi in 2007 zijn daar geen meldingen meer van gemaakt. Nesten zijn daar niet meer aangetroffen. Jammer genoeg vond er op het eilandje geen officiële monitoring plaats van de nesten van zeevogels en zeeschildpadden, dus valt het ook niet op.

Voor het programma l'Isola dei Famosi is water en eten nodig voor het personeel. Zo rond de 1500 waterjerrycans verdwijnen in de zee of in het woud.

Verder eet het personeel zo drie maal per dag uit piepschuimbakjes. Het laat zich raden, ook deze bakjes verdwijnen in de zee of in het woud.

Tot slot, het personeel verveeld zich regelmatig op het eiland. Veel mensen in Honduras zijn in het bezit van een vuurwapen, zo ook personeel van het programma. Om de verveling te “doden” schieten deze mensen regelmatig op objecten, echter deze objecten zijn met regelmaat de rondvliegende vogels en met name de grote zeevogels.

Dit is een greep van wat er gebeurt zo rond de opnames van een reality programma op een eiland in de tropen. We praten dan nog niet over de verstoring van de stranden waar de deelnemers zitten. Of over de activiteiten die de deelnemers moeten ontplooien om aan eten en drinken te komen.

Hoe kan het zover komen. Voor het programma l'Isola dei Famosi heeft het productiebedrijf een zak van ongeveer 10 miljoen dollar gegeven voor de huur van het eiland voor 6 jaargangen. Voor dat geld mogen ze dan schijnbaar alles en houden de handhavers de handen voor de ogen als er iets gebeurt wat niet past binnen de afspraken voor de bescherming van het gebied. Het lijkt op modern imperialisme, gingen onze voorvaders met kraaltjes en spiegeltjes de wereld over om gebieden te onderwerpen of leeg te roven, zo blijkt nu dat grote mediaproductiebedrijven met zakken geld naar instabiele derde wereld landen gaan, om zo gebieden in hand te krijgen, waar ze programma's kunnen opnemen ter vermaak van de Europese TV kijker. Het is eigenlijk te gek voor woorden dat dit kan en ook plaats vindt. Stel u eens voor, dat dit soort programma's op dezelfde wijze zouden worden opgenomen in de Biesbos, Nationaalpark Weerribben Wieden, in de natuurgebieden van onze Waddeneilanden, dan zou de wereld op zijn kop staan. Worden deze programma's in de tropen opgenomen, dan hoor je of zie je niemand.

Dat er actie moet worden ondernomen is wel duidelijk, maar wie durft het aan om een groot mediaproductiebedrijf aan te klagen, je kan steen vast reken op een paar dure advocaten. Ook voor de onderzoekers op het eiland is zwijgen beter dan praten. Iemand die daar zijn mond naar pers of media durft open te doen, kan rekenen op verwijdering van het eiland en uit Honduras. Ook voor de programma's als “Expeditie Robinson” of “Schat van Oranje” vrees ik het ergste. Als ik zie dat de laatste episode van Expeditie Robinson plaats vindt in het mangrovebos van een eiland bij West Maleisië, dan gaan de rillingen over mijn rug. Het mangrovebos is zeer belangrijk voor een eiland, denk maar als

bescherming bij tropische orkanen of voor de dieren en planten die op het eiland leven. Ik zou wel eens willen weten wat de invloeden zijn van die programma op het gebied waar ze worden opgenomen.

Er lijkt ook wel een wildgroei aan dit soort programma's plaats te vinden. Ieder land in Europa kent wel één of meerdere van dit soort programma's. Het mag wel duidelijk zijn dat er op korte termijn onderzoek en actie moet plaats vinden naar dit soort programma's, die voor de verschillende landen in Europa worden opgenomen. Echter ik ben bang dat het niet gaat gebeuren. Mijn hoop is, dat er toch mensen, organisaties en politieke partijen gaan opstaan en deze problematiek aan de kaak gaan stellen, zodat er het liefst Europees maatregelen en afspraken gaan komen, zodat deze mediamaatschappijen ook op een verantwoorde manier omgaan met onze kostbare en schaarse stukjes ongerepte natuur en haar bewoners.

Nog even terug komend op de *Ctenosaura melanosterna*, deze prachtige Zwarte Leguaan die met uitsterven wordt bedreigd en waar er nog minder zijn dan 2500 stuks, gaat het waarschijnlijk verliezen van onze drang naar reality programma's in de tropen. Het laatste bolwerk van deze dieren wordt op dit moment ernstig bedreigd en maar weinigen die zich daar druk om maken.

René Gaal,

Conservation Officer Dutch Iguana Foundation,

Studbookkeeper *Ctenosaura melanosterna* European Studbook foundation.
